

2037

vēst. 1884.

LATVIJAS VALSTS
ARHĪVS

Latvijas Pasaulesmantošanas
Pasaulesmantošanas klubs

Fonds Nr. 2037

Pasaulesmantošanas klubs

[1945.] - 1993.

1

**Latvijas Padomju rakstnieku savienība
Rakstnieku klubs**

[03.1945.] – 22.01.1990.

**Latvijas Rakstnieku savienība
Rakstnieku klubs**

22.01.1990. – 04.03.1993.

Saīsinājumu saraksts

- LPSR MP - Latvijas Padomju Sociālistiskās Republikas Ministru Padome
- LVA - Latvijas Valsts arhīvs
- PSRS - Padomju Sociālistisko Republiku Savienība
- RS - Rakstnieku savienība

Latvijas Rakstnieku savienība

Rakstnieku klubs

Vēsturiskā izziņa.

I.

Ziņas par Latvijas Padomju rakstnieku savienības kluba (turpmāk – Rakstnieku klubs) darbību atrodamas 1945.gada dokumentos (darbinieku algas izmaksas saraksti no 1945.g. aprīļa, 1945.g. 26.jūnija RS valdes sēdes protokols Nr.10., 1945.g. 21.septembra valdes sēdes protokols Nr.12., kluba direktora 1945.g. 14.novembra pavēle personālsastāva jautājumos, pārskats par kluba darbību 1945.g., sarakste u.c.).¹

Rakstnieku klubs tika izveidots pēc PSRS Rakstnieku savienības kluba parauga kā ar PSRS Literatūras fonda Latvijas republikāniskās nodaļas līdzekļiem uzturēts *republikāniskas nozīmes birojs*, kas Latvijas Padomju rakstnieku savienības valdes vadībā veic *Rakstnieku savienības un tās radošo sekciju pasākumu tehnisko darbu*.²

Rakstnieku klubs darbojās saskaņā ar saviem statūtiem. Rakstnieku savienības biedru un kandidātu sapulcē tika ievēlēta kluba valde un revīzijas komisija, kluba biedri maksāja biedru maksas. 1950.gadā tika izskatīts jautājums par jaunu kluba statūtu izstrādāšanu un pieņemšanu, jo iepriekšējie bija ienesuši paralēlismu administratīvajā ziņā. Jaunie statūti paredzēja likvidēt kluba valdi, kas pastāvēja paralēli Rakstnieku savienības valdei, kurai faktiski bija pakļauta visa kluba darbība. Saskaņā ar jaunajiem statūtiem valdes ideoloģiskās funkcijas pildītu kluba padome, administratīvās – kluba direktors.³ (RS valdes sēžu 1950.-1951.g. protokolos atrodamas ziņas par statūtu apstiprināšanu, pašu statūtu nav).⁴

1945. – 1946.gadā Rakstnieku savienībā tika izveidotas sekojošas radošās sekcijas, komisijas, grupas: jauno autoru sekcija, tulkotāju sekcija, dzejas sekcija, prozas sekcija, dramaturģijas sekcija, latviešu literatūras vēstures sekcija, krievu autoru sekcija, informācijas komisija (sekcija), kritikas sekcija, jauno krievu autoru grupa, bērnu un jaunatnes literatūras sekcija, krievu tulkotāju sekcija, kulturālo sakaru sektors ar PSRS republikām. 1945.gada martā Rakstnieku klubā sāka darboties partijas pirmorganizācija.⁵

Līdz Literatūras propagandas biroja nodibināšanai (1968.g.) Rakstnieku klubs pārzināja arī literatūras propagandas darbu.⁶

¹ F. Nr.2037., apr. Nr.2., lieta Nr.1., 1.lp.

Turpat, lieta Nr.24., 1.- 23.lp.

F. Nr.473., apr.Nr.1., lieta Nr.1., 8., 10.- 11.lp.

Turpat, lieta Nr.4., 8-a, 12., 21.- 22.lp.

Turpat, lieta Nr.12., 2.lp.

² Latvijas PSR Mazā enciklopēdija.- 3.-, R., 1970., 128.lpp.

³ F. Nr.2037., apr. Nr.1., lieta Nr.1., 1. – 4., 18.lp.

⁴ F. Nr.473., apr. Nr.1., lieta Nr.49., 1., 4.-5.lp.

Turpat, lieta Nr.53., 49., 144.lp.

⁵ F. Nr.473., apr. Nr.1., lieta Nr.1., 4. – 5., 14., 15., 20., 30.lpp.

Turpat, lieta Nr.6., 12. – 14.lp.

⁶ F. Nr.1963., apr. Nr.1., lieta Nr.1., 1. – 2.lp.

Latvijas PSR Mazā enciklopēdija.- 3.- R., 1970., 128.lpp.

Rakstnieku klubs organizēja literatūras dienas, svētkus, vakarus, republikas rakstnieku tikšanās ar lasītājiem, gādāja par sekciju un semināru darba sekmīgu norisi, rīkoja rakstnieku tikšanās ar dažādu valstu literātiem, pārrunas ar ievērojamiem zinātniekiem, sabiedriskiem darbiniekiem u. tml. Rakstnieku klubs organizēja Rakstnieku savienības sarīkojumus, rakstnieku jubilejas svinības, rakstnieku, komponistu, teātra darbinieku, mākslinieku, kinodarbinieku u.c. kopīgos pasākumus.⁷

Latvijas Padomju rakstnieku savienība, pamatojoties uz 1990.gada 22.janvāra Rakstnieku savienības biedru pilnsapulces lēmumu, mainīja nosaukumu – Latvijas Rakstnieku savienība, kurš tika akceptēts ar LPSR MP 1990.gada 26.apriļa lēmumu Nr.118.⁸

1990.gada 11.decembra Latvijas Rakstnieku savienības kolēģijas sēdē tika pieņemts lēmums atbalstīt Rakstnieku kluba pāreju uz daļēju pašfinansēšanos 1991.gadā, 1991.gada septembrī atkārtoti izvērtējot kluba darbību, lai noteiktu tā tālāko statusu.⁹ Dokumenti par atkārtotu kluba darba izvērtēšanu netika atrasti.

Pamatojoties uz 1993.gada 3.marta Latvijas Rakstnieku savienības pilnsapulces lēmumu par Rakstnieku kluba un Literatūras biroja “Burtnieks” reorganizāciju, apvienojot tās abu struktūru funkcijas, kuras skar kluba darbību un literatūras propagandu, namu pārvaldes un grāmatvedības funkcijas attiecīgi tika nodotas Literatūras fondam un Latvijas Rakstnieku savienības grāmatvedībai.

Pamatojoties uz Latvijas Rakstnieku savienības kolēģijas 1993.gada 4.marta lēmumu, reorganizācijas rezultātā tika izveidots klubs “Burtnieks” kā Rakstnieku savienības struktūrvienība, bet Rakstnieku klubs un literatūras birojs “Burtnieks”- likvidēti.

II.

Sakarā ar reorganizāciju ar 1997.gada 6.novembra aktu Nr.1/272 Latvijas Rakstnieku savienība nodeva LVA valsts glabāšanā Latvijas Padomju rakstnieku savienības kluba neapraštos dokumentus – 183 lietas par 1946. – 1967.gadu.

Sakarā ar likvidētas patstāvīgas juridiskas personas neapraštītu dokumentu atrašanu Rakstnieku savienības arhīvā ar 2000.gada 20.apriļa aktu Nr.2/65 LVA valsts glabāšanā tika nodoti Padomju Latvijas Rakstnieku kluba neapraštīti dokumenti – 113 lietas par 1945. – 1993.gadu.

2000.gada 4.ceturksnī tika veikta dokumentu izvērtēšana un aprakstīšana, kuras rezultātā sastādīti:

- *patstāvīgi glabājamo lietu apraksts Nr.1 par 1946. – 1993.gadu,*
Aprakstā iekļauti kluba un radošo sekciju darba plāni un kluba darbības pārskati, kluba valdes, padomes, revīzijas komisijas sēžu protokoli, radošo sekciju sēžu protokoli, dažādu pasākumu stenogrammas, kā arī grāmatvedības dokumenti par 1980. – 1993.gadu: pamatlīdzekļu inventarizācijas akti, saraksti, virsgrāmatas un

⁷ F. Nr.1963., apr. Nr.1., lieta Nr.1., 1. – 2.lp.

Latvijas PSR Mazā enciklopēdija.- 3.- R., 1970., 128.lpp.

⁸ Latvijas Republikas Augstākās Padomes un valdības Ziņotājs, Nr.26., 1990., 1430.lpp.

⁹ F. Nr.473., apr. Nr.1., lieta Nr.582., 44.lp.

bilances pamatdarbības jautājumos par 1992.g. 1.aprīli – 1993.g.1.martu, un citi dokumenti.

Aprakstā pārsvarā ir dokumenti par 1950. – 1962.gadu. Rakstnieku kluba grāmatvedības dokumenti (bilances, tāmes, štatu saraksti) atrodas arī fondā Nr.233, aprakstā Nr.2, bet dokumenti par radošo sekciju darbu – fondā Nr.473, aprakstā Nr.1.

Lietas aprakstā sistematizētas sekojoši: Rakstnieku kluba vadības dokumenti; Rakstnieku kluba organizēto pasākumu dokumenti; radošo apvienību, grupu, komisiju, sekciju darbības dokumenti; grāmatvedības dokumenti. Lietās Nr.1-3, 6-29, 31-225 saglabāts oriģinālās kārtības princips.

- *personālsastāva lietu apraksts Nr.2 par 1945. – 1993.gadu,*

Aprakstā iekļautas direktora pavēles, līdz 1987.gadam atbrīvoto darbinieku personas lietas un kartītes, darbinieku personas rēķinu (kontu) kartītes, kā arī darba algas izmaksas saraksti par 1945. – 1961.gadu un citi dokumenti. Lietās Nr.24-64 saglabāts oriģinālās kārtības princips.

- *akts par dokumentu atlasī iznīcināšanai par 1964. – 1993.gadu,*

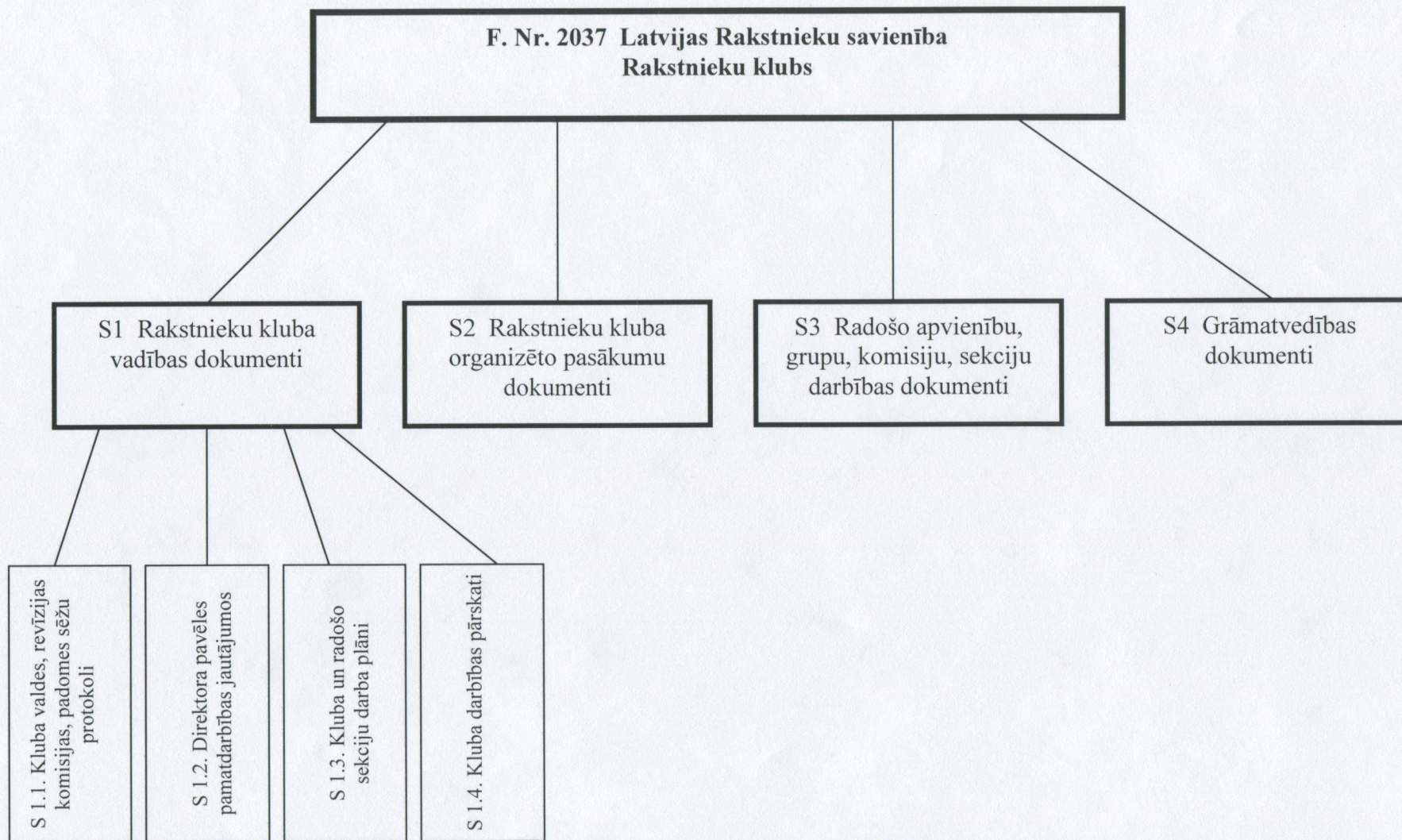
kurā iekļauti dažādi grāmatvedības un finanšu dokumenti, kuru glabāšanas laiks izbeidzies.

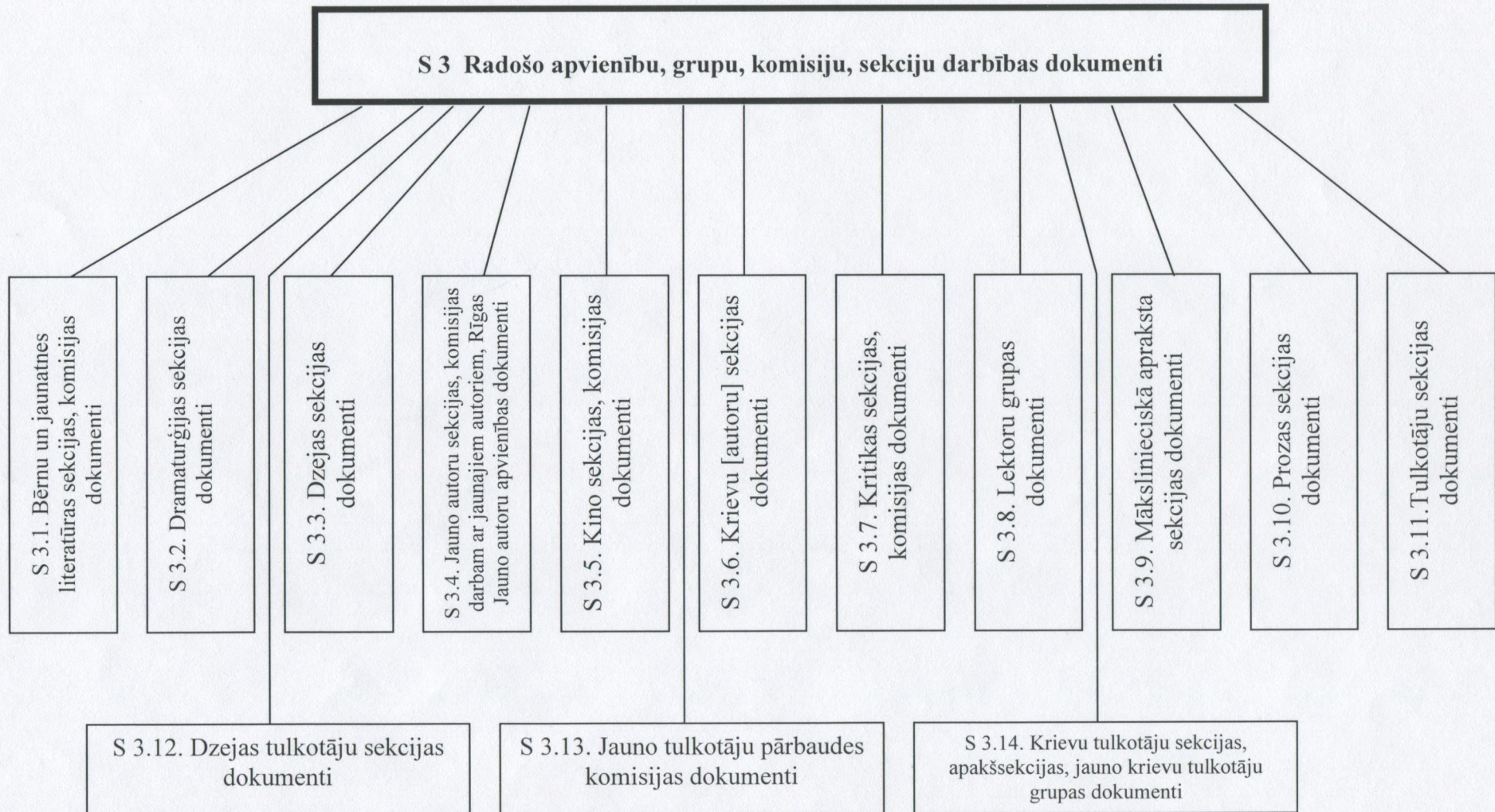
Dokumenti sistematizēti pēc nomināli hronoloģiskā principa. Dokumentu sastāvs ir nepilnīgs, nav nekādu dokumentu par Rakstnieku kluba izveidošanos un likvidāciju. Dokumentu fiziskais stāvoklis ir apmierinošs.

Pielikumā apraksta Nr.1 lietu sistematizācijas shēma uz 2 lapām.

Vēsturisko izziņu sastādīja
daļas vadītāja vietniece

A. Zandmane

7

LIETAS Nr. _____ **APLIECINĀJUMA LAPA**

Lietā iešūtas (ievietotas) 7 (septiņas) _____
ar cipariem un vārdiem

_____ lapas

tai skaitā lapas ar litera Nr. _____ ,

izlaisti lapu Nr. _____ ;

+ _____ iekšējā apraksta lapas

Lietas noformēšanas un fiziskā stāvokļa īpatnības	Lapu Nr.

Lapu aizpildīja vec. eksp. _____
amats

Mēris _____
paraksts

B. Čičevs _____
paraksta atšifrējums